

Решение за приемане на Стратегия за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез наземно радиоразпръскване

НС

Държавен вестник брой: 82

Година: 2005

Орган на издаване: НС

Дата на обнародване: 04.01.2006

Народното събрание на основание чл.86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл.8, ал. 3 от Закона за радиото и телевизията

РЕШИ:

Приема Стратегия за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез наземно радиоразпръскване (приложение). Решението е прието от XL Народно събрание на 28 септември 2005 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание:
Георги Пирински

Приложение

Стратегия за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез наземно радиоразпръскване

I. Народното събрание, като има предвид:

1. Законовото задължение да приеме Стратегия за развитие на радио- и телевизионната дейност чрез наземно радиоразпръскване, произтичащо от Закона за изменение и допълнение на ЗРТ (ДВ, бр. 77 от 2002 г.).
2. Принципите за развитие на радио- и телевизионната дейност, заложи в Закона за радиото и телевизията и Закона за далекосъобщенията, а именно:
 - единно регулиране по отношение на обществените и на търговските оператори;
 - обвързано лицензиране чрез конкурс;
 - равнопоставеност на далекосъобщителните оператори;
 - свободен пазар и лоялна конкуренция;
 - ефективно управление на радиочестотния спектър за граждански нужди при отчитане изискванията за осигуряване на безопасност на въздухоплаването и други дейности с национално значение.
3. Водещата роля на изискванията в Европейската конвенция за трансгранична телевизия, ратифицирана от Република България, а също и в двете основни директиви за политиката

на ЕС в областта на аудио-визуалния сектор - Директива 89/55/СЕ от 3.X.1989 г. относно хармонизирането на законодателните, административните и регулационните позиции на страните - членки на ЕС, в областта на телевизионното радиоразпръскване и Директива 97/36/ЕС от 30.VI.1997 г. - "Телевизия без граници", които са основната нормативна рамка за създаването и развитието на европейската аудио-визуална среда, включително и след приключването на ревизията.

4. Принципите на регулация, на които се основава политиката на ЕС в областта на аудио-визуалния сектор, а именно:

- развитие на обществената телевизия, която гарантира плурализъм и защита на обществен интерес при формиране на обществено мнение;
- развитие на обществените и търговските оператори в условия за лоялна конкуренция и стимулиране на свободния пазар;
- прозрачност на капитала;
- окончателно хармонизиране на националното законодателство с нормативните документи на ЕС в областта на медиите;
- постоянен надзор върху предаванията, които могат да увредят малолетни и непълнолетни;
- въвеждане на цифровите технологии на базата на ясна и предвидима регулационна рамка;
- независима регулация и институционално укрепване на регулационните органи;
- стимулиране на саморегулацията, осъществявана с участието на операторите и потребителите.

5. Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, ратифицирана от Народното събрание на Република България (ДВ, бр. 78 от 1999 г.).

6. Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

7. Структурирането на радио- и тв дейност в съответствие с националните приоритети и главните цели на обществото:

- осигуряване на право на информация и свободно изказване на мнение;
- гарантиране на свободна инициатива на гражданите;
- предоставяне на равен достъп до разнообразни по вид и формати електронни медии.

8. Необходимостта от устойчивост на регулационната рамка за развитието на радио- и телевизионната дейност България участва в глобалния проект за устойчиво развитие, наречен Дневен ред 21, в резултат от поетите ангажменти на България на срещата на върха в Рио де Жанейро през 1992 г. и в Йоханесбург през 2002 г. Устойчивото развитие е сред приоритетите на Република България и след приключването на преговорите за присъединяване към Европейския съюз.

9. Изискванията и принципите, заложили в Препоръка на Международния съюз по телекомуникации - сектор радиокомуникация, Секторната политика в областта на далекосъобщенията, за развитие на УКВ-ЧМ и телевизионно радиоразпръскване, Принципите за управление и разпределение на радиочестотния спектър за граждански нужди и Наредба за определяне на процедурните правила и техническите параметри за работа на радиослужба "Радиоразпръскване".

10. Вече извършеното планиране на радиочестотния спектър:

- в обхвата 87,5 - 108 MHz на основание на международно координирани честоти за Република България, утвърдени на конференция в Женева през 1984 г.;
- в спектъра за телевизионно излъчване - на базата на основни мощни предавателни

станции, утвърдени на конференцията в Стокхолм през 1961 г., и вторични излъчващи мрежи от маломощни предавателни и ретранслаторни станции в отделни райони от страната.

II. Народното събрание има следното виждане за състоянието на медийния сектор:

1. РАДИОДЕЙНОСТ

Лицензираните радиопрограми с право за разпространение по ефир са 91. Една от тях е с национално покритие за територията на цялата страна - Дарик радио. Разликата между реалния брой създавани радиопрограми (91) и общия брой лицензирани радиопрограми (135) е резултат от факта, че не малка част радиопрограми са лицензирани с право да бъдат разпространявани в повече от едно населено място (т.н. "радиовериги"). На територията на България са издадени по ЗД 143 индивидуални лицензии за осъществяване на далекосъобщения чрез налична и/или нова далекосъобщителна мрежа за наземно радиоразпръскване на радиосигнали, които използват ограничен честотен ресурс и разпространяват по наземен (ефирен) път. Към общия брой действащи оператори следва да се добавят и тези, които работят с издадени далекосъобщителни лицензии от КРС по реда на § 9а ЗРТ. Общият брой такива далекосъобщителни лицензии, на основание на които съответните далекосъобщителни оператори разпространяват радиопрограми, е 120 в различни населени места на страната.

2. ТЕЛЕВИЗИОННА ДЕЙНОСТ

В Република България в момента работят три телевизионни ефирни оператора с национален обхват (БНТ, Би Ти Ви и НТВ), които излъчват с помощта на 45 телевизионни предавателя и 1420 ретранслатора. Регионалните ефирни телевизионни оператори са четири (РТВЦ на БНТ). По реда на § 9а ЗРТ са издадени 15 далекосъобщителни лицензии за разпространение на телевизионни програми в различни населени места на страната. Пуснат е в експлоатация пилотен проект за цифрово телевизионно разпръскване на територията на гр. София.

3. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННАТА ДЕЙНОСТ

- лицензиране на нови електронни медии с национално покритие при наличие на свободен международно съгласуван радиочестотен спектър;
- защита на местната радиокомуникация чрез откриване на процедури за конкурс при пряка инициатива;
- формиране на регионалната телевизионна комуникация чрез откриване на процедури за конкурс;
- развитие на регионалните мрежи на БНР при наличието на свободен честотен ресурс.

III. На базата на направения анализ, като изхожда от националните интереси и свободата на стопанската инициатива, Народното събрание приема настоящата стратегия:

1. ВИЗИЯ

Структуриране на радио- и телевизионната дейност на национално, регионално и местно равнище, основано на плурализъм на медийната среда и свободната инициатива.

2. ГЛАВНА ЦЕЛ

Ефективно използване на ограничения ресурс - радиочестотен спектър, в защита на обществения интерес и свободната инициатива и при максимално съобразяване с изградените медийни структури.

3. ОСНОВНИ ЦЕЛИ

- 3.1. Осъществяване на правото на информация на всеки български гражданин.
- 3.2. Защита на националните интереси и потребностите на аудиторията в граничните райони.
- 3.3. Постигане на разнообразна медийна среда - по обхват, формати и адресат.
- 3.4. Осигуряване на регионализация и специализираност на радио- и телевизионната дейност, съобразени с потребностите на аудиторията.
- 3.5. Съхраняване на националната идентичност на българското общество.
- 3.6. Създаване на благоприятни условия за плурализъм на медийната среда и действителна конкуренция.

4. ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ

4.1. Цифровизация

- приемане на единна цифрова платформа в унисон с единната европейска позиция;
- планиране на честоти за цифрово разпространение при разпределението на свободния радиочестотен ресурс;
- допълване на стратегията с оглед развитието на електронните медии в условията на цифровизация;
- лицензиране на цифрови национални електронни медии. Народното събрание определя два основни етапа в развитието на радио- и телевизионната дейност при реализацията на настоящата стратегия:

5. ПЪРВИ ЕТАП (2005 г. - 2006 г.). Непосредствени задачи:

5.1. Радиодейност

5.1.1. Развитие на БНР като обществен оператор.

- Окончателни административно-правни дейности по лицензирането на БНР до края на 2005 г.
- Програма "Хоризонт" - по обхват и аудитория. • Програма "Христо Ботев" - по аудитория, при оптимално използване и на средновълновия честотен спектър.
- Радио "България" - по аудитория, увеличаване на ефективността на сега действащото разпространение по ефирен път, въвеждане и на нови технологии, включително и чрез сателит и интернет. Развитие на разпространението на програми за българските общности зад граница, както и за различни етнически групи.
- Развитие на регионални центрове - по аудитория и времетраене на програмата, при възможност - и по обхват.

5.1.2. Развитие на местни радиооператори.

- Начало на процедурите по лицензиране на местни радиооператори чрез конкурс в

селищата, в които работят лица по § 9а ЗРТ.

- Лицензиране на местни радиооператори при пряка инициатива на заинтересованите лица, в зависимост от свободния радиочестотен спектър при осигуряване на многообразие на медийната среда.

- Осигуряване на допълнителни честоти в района на Североизточна България след спиране дейността на телевизионния предавател, който излъчва програмата на БНТ на пети телевизионен канал в района на гр. Шумен;

5.1.3. Преглед на състоянието на радиодейността в национален мащаб - 2006 г.

Резултатите от този преглед трябва да се вземат предвид при подготовка на изменения и допълнения на ЗРТ във връзка с окончателното хармонизиране на българското медийно законодателство с общностното право на ЕС - след ревизията в Европейската конвенция за трансгранична телевизия и Директивата "Телевизия без граници". Развитието на радиодейността в зависимост от резултатите от този преглед може да се актуализира в периода 2007 г. - 2008 г.

5.2. Телевизионна дейност

5.2.1. Развитие на националните телевизионни оператори с политематичен профил с цел покриване на слабопоселените и граничните райони на страната.

5.2.2. Развитие на БНТ като обществен оператор:

- максимално покритие на населените места в страната с програми на Канал 1;
- по-нататъшно развитие на сателитен канал "България", включително и обхвата на разпространение зад граница;
- развитие на регионални телевизионни центрове - по обхват, аудитория и времетраене на програмата;
- освобождаване на първи и втори честотен обхват от действащи телевизионни станции, според препоръките на ИТУ;
- освобождаване на пети телевизионен канал в съответствие с изискванията в издадената лицензия на БНТ и международните договорености;
- за регионалните далекосъобщителни мрежи на БНТ е възможно в някои населени места да се определи по един радиочестотен канал за маломощни телевизионни ретранслаторни станции.

5.2.3. Лицензиране на местни телевизионни оператори.

- При пряка инициатива на заинтересованите лица и при наличие на свободен радиочестотен спектър съгласно чл.116 ЗРТ.

- Лицензиране на регионални телевизионни оператори чрез конкурс в селищата, в които работят лица по § 9а ЗРТ, при максимално съобразяване с планирания радиочестотен спектър, което да започне не по-късно от шест месеца след приемането на стратегията.

5.2.4. Преглед на състоянието на телевизионната дейност в национален мащаб - 2006 г.

Резултатите от този преглед трябва да се вземат предвид при подготовка на изменения и допълнения на ЗРТ във връзка с окончателното хармонизиране на българското медийно законодателство с общностното право на ЕС - след ревизията в Европейската конвенция за трансгранична телевизия и Директивата "Телевизия без граници". В зависимост от резултатите от този преглед, Стратегията за развитието на радио- и телевизионната дейност може да се актуализира в периода 2006 г. - 2008 г.

5.2.5. Разработване на национален честотен план за цифрово наземно телевизионно радиоразпръскване.

5.3. Предприемане на мерки за защита на българските радио- и телевизионни програми от трансгранични смущения в пограничните райони, особено по Черноморието.

6. ВТОРИ ЕТАП (2007 г. - 2008 г.)

6.1. Радиодейност

6.1.1. Планиране на пилотен проект относно честотни назначения за цифрово наземно радиоразпръскване (T - DAB).

6.1.2. Планиране на пилотен проект относно честотни назначения за цифрово наземно радиоразпръскване в обхвата под 30 MHz (DRM).

6.1.3. Актуализиране на радиодейността след провеждане на национален преглед през 2006 г.

6.2. Телевизионна дейност

6.2.1. Планиране и пускане в експлоатация на нови пилотни проекти за цифрова телевизия (DVB-T) в няколко региона на територията на страната.

6.2.2. По-нататъшно развитие на трети национален оператор на основата на:

- наличния свободен честотен ресурс;
- усвояване на допълнителен честотен ресурс на базата на освободен радиочестотен спектър в дециметровия обхват, използван за нуждите на отбраната и сигурността на страната.

6.2.3. Осигуряване на условия за достъп на националната обществена телевизия БНТ до цифрово разпространение.

6.2.4. Развитие на регионалните мрежи на БНТ чрез маломощни телевизионни ретранслаторни станции след освобождаването на използвания радиочестотен спектър в дециметровия обхват за нуждите на отбраната и сигурността на страната.

6.2.5. Актуализиране на телевизионната дейност след провеждане на национален преглед през 2006 г.

7. РЕГУЛАЦИОННА РАМКА

7.1. Регулационни органи

7.1.1. Определения

• Съвет за електронни медии - съгласно чл.20 ал. 1 ЗРТ "СЕМ е независим специализиран орган, който регулира радио- и телевизионната дейност чрез регистрирането и издаването на лицензии за осъществяване на радио- и телевизионната дейност и чрез упражняването на надзор само върху дейността на радио- и телевизионните оператори за спазването на този закон".

• Комисия за регулиране на съобщенията - съгласно чл.19 ЗД КРС е "независим, специализиран държавен орган..." (ал. 1), "осъществява секторната политика в далекосъобщенията..."(ал. 3) и "регулира и контролира осъществяването на далекосъобщенията по реда, предвиден в този закон..."(ал. 4).

7.1.2. Развитие

- институционално укрепване на СЕМ чрез разширяване и засилване на ролята на мониторинга по действие и териториален обхват, старт на регионалния мониторинг, предстоящо цифровизиране на мониторинга, повишаване на квалификацията на експертите на СЕМ;

- такси чрез предприемане на всички възможни законови мерки за решаване на въпроса относно събирането на такси:

1. от СЕМ, за извършване на административна дейност;

2. потребителски такси за финансиране на обществената радио- и телевизионна дейност;

- институционално укрепване на КРС чрез разширяване и засилване на ролята на мониторинга по действие и териториален обхват, повишаване на квалификацията на експертите на КРС;

- създаване на трайна практика на съвместна работа между СЕМ и КРС по отношение на регулацията на програмната и далекосъобщителната дейност на радио- и телевизионните оператори, както и за провеждане на единна и съгласувана международна политика на Република България в областта на средствата за масова информация, в съответствие с тенденцията за постепенно конвергиране на техните дейности;

- насърчаване на саморегулацията като принцип на радио- и телевизионната дейност.

Въз основа на практиката по прилагане на законите СЕМ и КРС периодично подготвят доклади относно необходимите законови промени с цел актуализиране и привеждане на законите в съответствие с развитието на медийния сектор.

7.2. Понятия

7.2.1. Национален радиооператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен радиосигнал на поне 85 % от територията на страната и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране с цел осигуряване на качествен сигнал.

7.2.2. Регионален радиооператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен радиосигнал на една или няколко съседни области и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране и осигуряване на качествен сигнал.

7.2.3. Местен радиооператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен радиосигнал на едно населено място и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране и осигуряване на качествен сигнал.

7.2.4. Национален телевизионен оператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен телевизионен сигнал на поне 85% от територията на страната и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране и осигуряване на качествен сигнал.

7.2.5. Регионален телевизионен оператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен телевизионен сигнал на една или няколко съседни области и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране и осигуряване на качествен сигнал.

7.2.6. Местен телевизионен оператор е оператор, който изгражда, поддържа и използва далекосъобщителна мрежа, осигуряваща покритие с качествен телевизионен сигнал на едно населено място и излъчва собствена програма, съгласно препоръките на ITU за начините, по които се извършва честотно планиране и осигуряване на качествен сигнал.

7.2.7. T- DAB - наземно цифрово звуково радиоразпръскване.

7.2.8. DVB-T - наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване.

7.2.9. DRM - цифрово звуково радиоразпръскване в обхват под 30 MHz.

7.3. Лицензиране и регистрация

7.3.1. Развитие:

- осъществяване на лицензионния процес в съответствие с изискванията на ЗРТ и ЗД и изискванията, които се съдържат в настоящата стратегия;
- запазване на обвързаното лицензиране, провеждано от СЕМ и КРС;
- запазване на водещата роля на СЕМ в областта на лицензирането;
- осъществяване на лицензионния процес чрез конкурс, освен в случаите, предвидени от ЗРТ и ЗД;
- приемане на публично оповестени устойчиви критерии за програмна дейност:
 - за национални програми - политематичен профил и обществена функция, опит в радио- и телевизионната дейност, размер и прозрачност на инвестицията и бизнесперспектива;
 - за регионални и местни програми - регионална насоченост на комуникацията, опит в радио- и телевизионната дейност и бизнесперспектива;
- приемане на публично оповестени критерии за далекосъобщителна дейност:
 - оптимална реализация на зоната на покритие;
 - техническа обезпеченост за осъществяване на далекосъобщителната дейност;
 - финансови възможности за изпълнение на дейността;
 - гаранции за спазване на условията на безопасност и на екологичните изисквания;
 - наличие на опит в радиоразпръскването.

7.4. Мониторинг

7.4.1. Развитие

- Развитие и засилване на ролята на мониторинга, осъществяван от СЕМ, върху програмите на радио- и телевизионните оператори по спазването на изискванията на ЗРТ.
- Създаване на регионален мониторинг на СЕМ, изграждане на 6 регионални центъра, на подходяща материална база, модерни технологически възможности и експерти с нужната квалификация.
- До 2006 г. - цифровизиране на радио- и телевизионния мониторинг, осъществяван от СЕМ.
- Синхронизиране на ЗРТ и ЗД с други закони по отношение валидността на събираните веществени доказателства от СЕМ и КРС при провеждане на мониторинг върху дейността на радио- и телевизионните оператори и осъществяване на техните надзорни функции пред съдебните органи.
- Развитие на мониторинга, осъществяван от КРС по спазването на изискванията на ЗД.
- Създаване на съвместна практика между СЕМ и КРС при провеждането на мониторинг върху дейността на радио- и телевизионните оператори и поставянето им в равни условия по отношение на надзора.

8. Стратегията влиза в сила от 1 януари 2006 г.